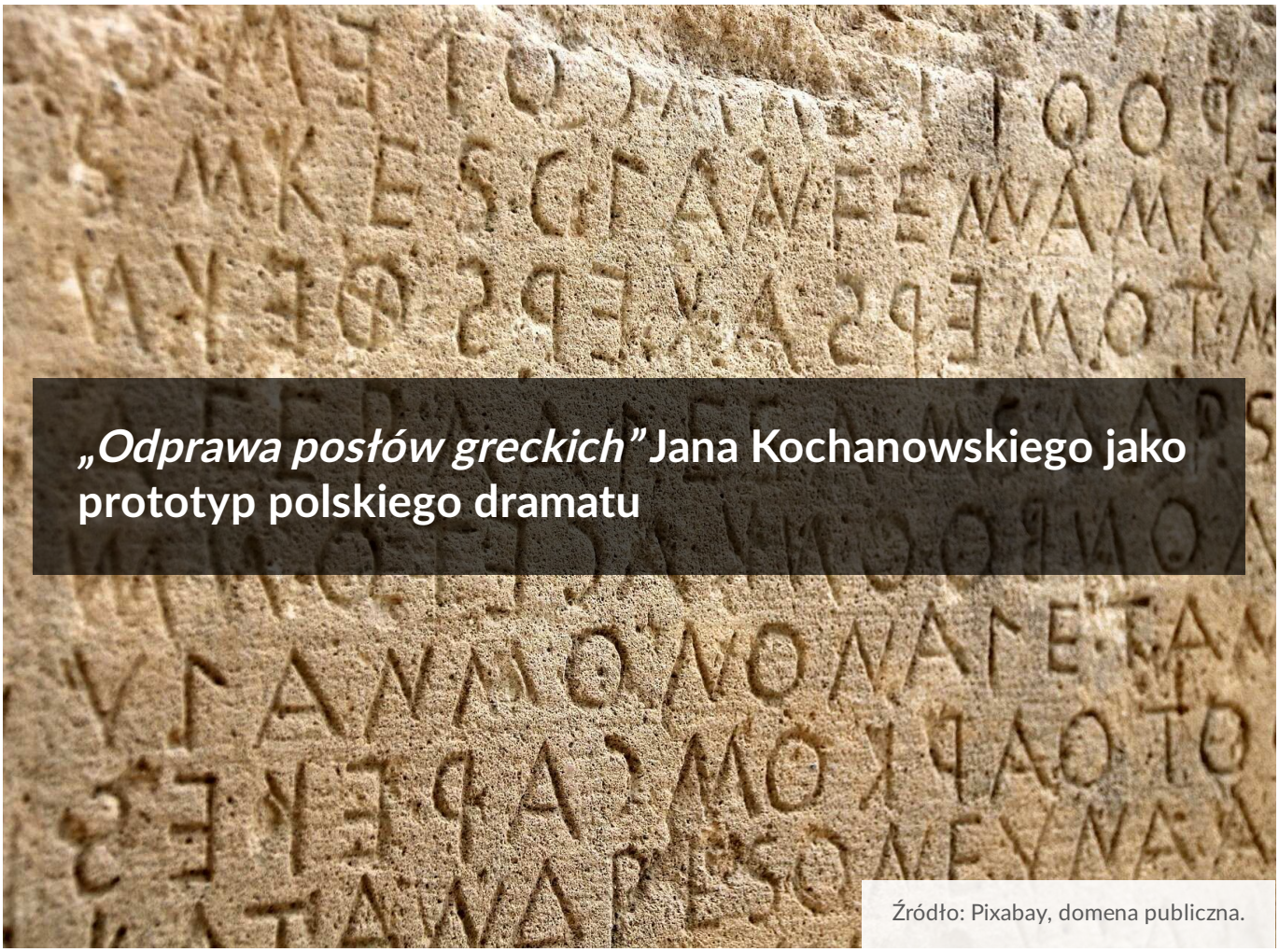

„Odprawa posłów greckich” Jana Kochanowskiego jako prototyp polskiego dramatu

- Wprowadzenie
- Przeczytaj
- Audiobook
- Sprawdź się
- Dla nauczyciela

Bibliografia:

- Źródło: Zofia Szmydtowa, *Odprawa posłów greckich. Studium morfologiczne*, t. 37, „Pamiętnik Literacki” 1947, s. 26–27.
- Źródło: Zofia Szmydtowa, *Odprawa posłów greckich. Studium morfologiczne*, t. 37, „Pamiętnik Literacki” 1947, s. 40–41.
- Źródło: *„Odprawa posłów greckich” Jana Kochanowskiego jako prototyp polskiego dramatu*.
- Źródło: Czesław Miłosz, *Historia literatury polskiej do roku 1939*, Kraków 1993, s. 89–97. Tekst skrócony i zmodyfikowany.

„Odprawa posłów greckich” Jana Kochanowskiego jako prototyp polskiego dramatu

Źródło: Pixabay, domena publiczna.

Czy państwo może być bohaterem dramatu? Co *Odprawa posłów greckich* mówiła o państwie polskim? Przed czym ostrzegał Polaków Jan Kochanowski?

Odprawa posłów greckich to dramat historyczny, który określa się mianem „dramatu zbiorowości”. Jego bohaterem jest państwo trojańskie, a treścią mechanizmy polityki. W świecie przedstawionym tego renesansowego utworu walka między stronnictwami, jak również sposób podejmowania istotnych dla kraju decyzji, stanowi nawiązanie do sytuacji historycznej Polski i działania polskiego sejmu. Historia wojny trojańskiej była zatem punktem wyjścia do aktualnej refleksji politycznej.

Centralne zagadnienie *Odprawy posłów greckich* stanowi uniwersalny tragizm historii, którego przyczyną jest tak naprawdę niezgoda ludzi nawet w obliczu ostrzeżeń. Włożenie groźby upadku Rzeczypospolitej w usta Kasandry pozwalało domyślić się ówczesnym czytelnikom dalszego przebiegu zdarzeń – na wzór losów Troi.

Odprawa posłów greckich jest pierwszym polskim nowożytnym dramatem. Z jednej strony sięga po wzorzec antyczny, zwłaszcza rzymski, a z drugiej kształtuje (zgodnie z ideałem renesansowym) właściwe postawy moralne widzów.

> **Twoje cele**
>
> - Wskażesz cechy *Odprawy posłów greckich* Jana Kochanowskiego jako dramatu renesansowego.
> - Na podstawie eseju Czesława Miłosza, przeanalizujesz genezę *Odprawy posłów greckich*.
> - Zastanowisz się nad kontekstem społeczno-historycznym rozwoju polskiego dramatu renesansowego.

Przeczytaj

Odprawa posłów greckich - geneza powstania

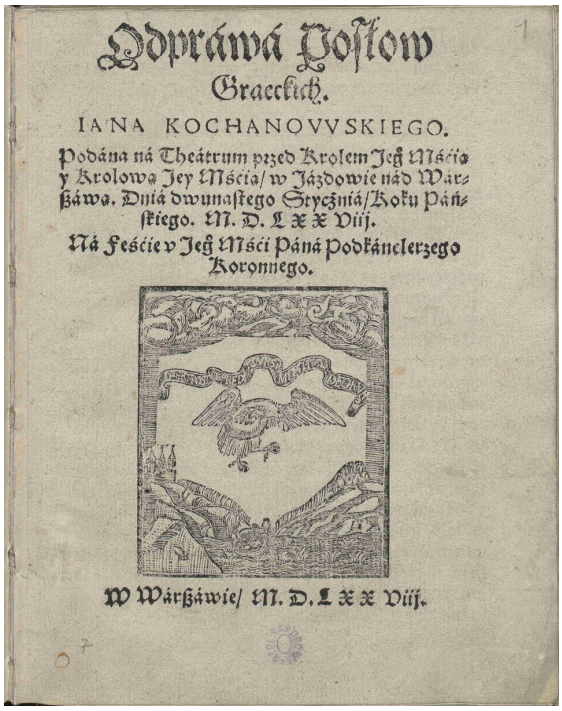
Karol Miller, *Odwiedziny Zamoyskiego w Czarnolesie, 1877 r.*
Źródło: domena publiczna.

Odprawa posłów greckich została opublikowana przez Jana Kochanowskiego w 1578 roku. Poeta napisał ten dramat z okazji uroczystości zaślubin kanclerza Jana Zamoyskiego z Krystyną Radziwiłłówną. Czas powstawania dzieła szacuje się na okres pomiędzy 1564 a 1577 rokiem. Do napisania utworu Kochanowski został namówiony przez kanclerza Zamoyskiego, który fascynował się antykiem. Sam Kochanowski także wykazywał zainteresowanie tym okresem, czego dowodem są np. jego *Elegiarum* – elegie pisane po łacinie. Bliżej przyglądał się również historii wojny trojańskiej. Dał temu wyraz m.in. pisząc fraszkę *Na Historyją trojańską*, która w ironiczny sposób opisuje osobistą klęskę Parysa spowodowaną miłością do Heleny.

Uwagi Kochanowskiego na temat dzieła

Zofia Szmydtowa

Odprawa posłów greckich. Studium morfologiczne

Odpráwá Posłow
Graeckich.
IANA KOCHANOVVSKIEGO.
Podána ná Theátrum przed Krolem Jeg Mśćią y Krolowa Jey Mśćią/ w Jázdowie nád Warßáwą. Dniá dwunaſtego Styczniá/ Roku Páńſkiego. M. D. L x x Viij.
Ná Feśćie v Jeg Mśći Páná Podkánclerzego Koronnego.
W Wárßáwie/ M. D. L x x Viij.

Strona tytułowa wydania warszawskiego *Odprawy posłów greckich* z 1578
Źródło: domena publiczna.

W liście do Zamoyskiego Kochanowski nazwał *Odprawę* tragedią zastrzegając się równocześnie, że nie stanowi ona pełnej realizacji gatunku ukształtowanego w starożytności, „bo mistrz nie po temu". Zachowując termin literacki, osiągnięcie swe uznał poeta za niedoskonale wskutek odmiennych niż przystało na dramaturga dyspozycji twórczych. Spadkobierca wielkich liryków czuł się skromnym debiutantem w dziedzinie dramatu. Czyniąc aluzję do wzorów greckich podkreślił fakt świadomej stylizacji, wysunął *inter caetera* swoją śmiałą próbę zaszczepienia w poezji polskiej wiersza fonicznego. Nie porwał się na współzawodnictwo z tragikami Grecji, ale na ich szkołę się powołał, z nimi porównał. Narzucił przez to potomnym miarę sądu i oceny. Listy Zamoyskiego naglące o nadesłanie rękopisu zaskoczyły poetę. Nie zastały go bynajmniej wśród pracy na *Odprawą*. Napisana dawniej, odłożona, nieprzeglądana od jakiegoś czasu wymagała w przekonaniu poety poprawienia. A trudno było w ciągu jednej doby przeprowadzić gruntowniejszą rewizję gotowego tekstu. Dopisał więc zapewne

> poeta ostatnią wypowiedź Antenora dla zaktualizowania sztuki, na co wskazuje niezharmonizowanie końcowego wezwania z całą linią polityka trojańskiego. Dzieło powstałe z inicjatywy i na zamówienie Zamoyskiego, znane mu już dawniej, miało uświetnić uroczystość zaślubin męża stanu, reformatora wychowania, a nade wszystko wykształconego i zapalonego humanisty
>
> Źródło: Zofia Szmydtowa, *Odprawa posłów greckich. Studium morfologiczne*, t. 37, „Pamiętnik Literacki" 1947, s. 26–27.

Gatunek dzieła

Odprawa posłów greckich to w istocie uniwersalny traktat o moralno-politycznych problemach funkcjonowania państwa: m. in. o słabym władcy niepotrafiącym udźwignąć odpowiedzialności za losy państwa, o chaosie, jaki wprowadzają demagodzy i złe prawa, o egoizmie i przedkładaniu własnego interesu nad dobro ojczyzny.

Jan Kochanowski stworzył *Odprawę posłów greckich* na wzór tragedii greckiej, jak również jej rzymskiego odpowiednika. Dzieło zawiera podział na: prologos, epeisodiony (5), stasimony (pieśni chóru) oraz epilog. Zachowana jest także zasada trzech jedności:

- miejsca (pałacowy dziedziniec w Troi),
- czasu (akcja trwa tutaj od sześciu do ośmiu godzin),
- akcji (jednej wątek: żadanie wydania Heleny).

Pomnik Jana Kochanowskiego w Czarnolesie
Źródło: domena publiczna.

Styl *Odprawy posłów greckich*

Zofia Szmydtowa

Odprawa posłów greckich. Studium morfologiczne

Struktura słowna *Odprawy...* jest owocem wysiłku artysty, który konsekwentnie dążył do stworzenia osobnego języka poezji odcinającego się wyraźnie od języka prozy. W zakresie języka poetyckiego Kochanowski ujawnił dwie główne właściwości. Z jednej strony osiągał on lapidarność, a niekiedy i dosadność w wyrażeniu myśli przy pomocy zwrotów aforystycznych, sentencji czy przysłów, z drugiej zaś uzyskiwał ton podniesiony i kunszt słowny (zawsze dyskretny) przez powtórzenia, ożywienia lub przez epitety liryczne, apostrofy, przez wszelkie formy wyrazowe i zwroty szczególnie lub jedynie właściwe poezji. Gdy pierwsza właściwość znalazła głównie wyraz w utworach żartobliwych, satyrycznych czy dydaktycznych, druga przejawiła się w sposób różnorodny pod względem nastroju w pieśniach religijnych, miłosnych, w *Trenach*. Obie właściwości —

choć nie w pełnej skali — wystąpiły w języku *Odprawy*, pierwsza głównie w partiach satyryczno-dydaktycznych, rzeczowych, informacyjnych, druga w lirycznych.

Źródło: Zofia Szmydtowa, *Odprawa posłów greckich. Studium morfologiczne*, t. 37, „Pamiętnik Literacki" 1947, s. 40–41.

Słownik

aforyzm

(gr. *aphorismós* – definicja) – błyskotliwe, zwięzłe, zwykle jednozdaniowe sformułowanie potwierdzające ogólnie przyjętą prawdę

dramat antyczny

wyłonił się ze świąt ku czci boga Dionizosa w starożytnej Grecji. W VI w. p.n.e. pojawił się solista, Tespis, dialogujący z chórem. Z biegiem czasu wyłoniły się trzy gatunki dramatu antycznego: tragedia, komedia i dramat satyrowy

sentencja

(łac. *senentia* – sąd, opinia) – krótkie sformułowanie wyrażające myśl o charakterze moralnym, filozoficznym, psychologicznym

Audiobook

Polecenie 1
Na podstawie treści przedstawionych w audiobooku przygotuj notatkę, w której wyjaśnisz, w jaki sposób Czesław Miłosz uzasadniał tezę, iż *Odprawa posłów greckich* jest prototypem polskiego dramatu.

Polecenie 2
Wyjaśnij, dlaczego kontekst historyczny jest tak szczególny dla dzieła Kochanowskiego oraz jaki wpływ mógł mieć na wybór gatunku.

Tekst został opracowany na podstawie książki: Czesław Miłosz, *Historia literatury polskiej do roku 1939*, Kraków 1993, s. 89–97.

Słownik

demagogia

(gr. *demos* – lud, *agogos* – wiodący, prowadzący) sposób wpływania na opinię publiczną, sprowadzający się do efektownych, ale zazwyczaj nierealnych obietnic czynionych dla osiągnięcia własnych celów

hipoteza

założenie oparte na prawdopodobieństwie, wymagające sprawdzenia

kanon

wzór, zasada, reguła

konsens/konsensus

(łac. *consensus* – zgoda) zgoda, porozumienie; termin najczęściej używany w kontekście różnicy zdań i poglądów, oznaczający sytuację, w której opozycyjne względem siebie strony docierają do płaszczyzny wspólnych przekonań,

a przynajmniej wzajemnych ustępstw na rzecz jakiejś zasady gwarantującej pokojowe współdziałanie

pacyfistyczny

pokojowy, potępiający działania wojenne

prototyp

pierwowzór czegoś

Sprawdź się

Tekst do ćwiczeń

Czesław Miłosz

Historia literatury polskiej do roku 1939

Najznakomitszym przykładem polskiego dramatu renesansowego jest *Odprawa posłów greckich*. Krótka sztuka została zamówiona przez magnata Jana Zamoyskiego, wicekanclerza Polski, później kanclerza i hetmana koronnego, i wystawiona w obecności króla w roku 1578 w czasie uroczystości ślubnych Zamoyskiego w Jazdowie pod Warszawą. Kochanowski napisał tę tragedię u szczytu swojej artystycznej dojrzałości – parę lat przed śmiercią córki, po której utracie stworzył swoją najlepszą poezję: *Treny*.

Troska o mądre sterowanie państwem skierowała jego zainteresowanie bardziej ku mechanizmom podejmowania decyzji politycznych niż ku indywidualnym bohaterom. Kochanowski nie wnika w komplikacje ich życia wewnętrznego. Odprawa nie jest ani tragedią namiętności, ani tragedią objawiającego się fatum. Jej postaci są koniecznymi inicjatorami działań, podczas gdy prawdziwym bohaterem jest bohater zbiorowy: państwo trojańskie. Posłowie przybywają z propozycją zawarcia pokoju, pod warunkiem że Helena zostanie oddana mężowi. Grupa mądrych mężów stanu pod przewodnictwem Antenora jest za tym, aby spełnić żądania Greków, ale odłam pod wodzą Aleksandra (Parysa), sprawcy porwania Heleny, zdobywa większość przez zręczną demagogię na radzie, której przewodniczy król Priam (jej obrady przypominają posiedzenie polskiego sejmu). Przeczucie grożącej zguby jest wzmocnione przez

odwołanie do znanych z góry losów Troi oraz przez wizję Kasandry potwierdzającej naszą wiedzę. Ale tragiczny koniec nie jest rezultatem nieubłaganej nieuchronności losu, lecz wyłącznie głupoty i demagogii. Tragedia skupia się na tych postaciach, które rozumieją, jaka jest stawka, nie mogą jednak odwrócić biegu wydarzeń. Tak więc można powiedzieć, że przerażenie i politowanie budzi sama daremność ludzkich namiętności. Być może najbardziej godni politowania są ci, co żyją w nieświadomości, jak Aleksander, Helena, Priam (człowiek słaby i, podobnie jak królowie polscy, władca konstytucyjny).

Jeśli chodzi o budowę, dramat przestrzega reguł poetyki renesansowej, opartej na Horacym. Stąd podział na pięć epejsodiów albo aktów. Intryga rozwija się od ekspozycji poprzez obwieszczenie katastrofy do samej katastrofy. Akcja tocząca się poza sceną jest relacjonowana w dialogach: na przykład poseł zdaje sprawę z rozważań rady; przyszłość ukazana jest w wizji Kasandry, a pierwszą zapowiedź jej wypełnienia się ogłasza oficer, który przynosi wieści o ataku Greków. Chór dziewcząt trojańskich, jako obiektywny głos osądu, wygłasza trzy długie przemowy: pierwszą o szaleństwie młodości, drugą o odpowiedzialności rządzących; trzecia i najbardziej interesująca jest apostrofą do łodzi, której używał Aleksander (Parys) w swojej podróży do Grecji.

Profesor Claude Backvis, wybitny belgijski znawca literatury staropolskiej, w *Odprawie posłów greckich* widzi prototyp przyszłego polskiego dramatu. Kochanowski nie koncentruje się na konflikcie ludzkiej woli i przeznaczenia: stworzył dramat historyczny, dramat zbiorowości. Wprowadził na scenę sprawy państwa trojańskiego i całe dziesięciolecie jego dalszych losów. Uzyskaliśmy

w ten sposób zupełnie nowy typ dramatu zakończony tragedią przyszłości: autor tak obmyślił widowisko, żeby publiczność wyszła z teatru pod wrażeniem najbardziej bolesnych skojarzeń i przewidywań.

Profesor Backvis śledzi linię rozwoju prawdziwie polskiego dramatu, poczynając od *Odprawy* Kochanowskiego poprzez dramat romantyczny aż do XX wiecznego symbolicznego dramatu Wyspiańskiego. Polski dramat romantyczny profesor Backvis ocenia, jak następuje: „Tragizm polega [w nim] na konieczności wyboru, od którego zależy przyszłość. Znaczenie chwili krytycznej uzmysłowione bywa na przykładzie przeżyć jednostki wyjątkowej, która skupia w swej charakterystyce pragnienia i ambicje zbiorowości".

Poetów będzie więc pociągać nie dramat jednostki jako takiej, ale dramat jednostki jako wybawcy zbiorowości. Według hipotezy profesor Backvisa, w Polsce nie mógł powstać dramat namiętności ludzkich. Podstawą do jego rozwoju na Zachodzie Europy były silne miasta i dwór królewski. Cechy swoiste nadało mu zamknięte i niebezpieczne środowisko dworu. Wokół władzy królewskiej toczyła się tam bezwzględna rywalizacja o wpływy, w której gra namiętności ludzkich była starannie maskowana uprzejmością, hipokryzją, opanowaniem. Wszystko to tworzyło podatny grunt dla rozwoju dramatu, w którym zainteresowanie autorów skupiało się na kolizji silnych osobowości ludzkich. Inaczej w szlacheckiej i sejmikującej Najjaśniejszej Rzeczypospolitej. Miasta w upadku, toteż znaczenie ich maleje zarówno w polityce, jak i w kulturze. Maleje również znaczenie dworu – siły zresztą drugorzędnej. Centrum życia politycznego były spotkania przedstawicieli stanu szlacheckiego na sejmach i sejmikach. Kultura polityczna, która się tam tworzyła, była kulturą ścierania się

sprzecznych poglądów i postaw, obowiązywała bowiem zasada jednomyślności przy podejmowaniu decyzji. Ożywione współzawodnictwo talentów i indywidualności miało prowadzić do jakiegoś konsensu. Do uświęconych zwyczajem kanonów należało zamknięcie obrad manifestem jedności i powszechnego braterstwa. Nie dziwi więc, że nie lękliwa obserwacja jednostki ani kombinacja sprytu, woli czy pożądania bywa chlebem powszednim szlachty, ale zamyślenie nad problemami ogólnymi, nad moralnością (praktyczną), nad polityką. W takim społeczeństwie dramat mógł się rozwinąć z jednego tylko przejawu życia staropolskiego – ze sporów podejmowanych przez obradujące zgromadzenia. Te właśnie okoliczności społeczne i historyczne wyjaśniają – zdaniem profesora Backvisa – swoiste cechy *Odprawy posłów greckich*.

Nie ulega wątpliwości, że Kochanowski dawał wyraz głębokiemu zatroskaniu o właściwe funkcjonowanie państwa i że walka między stronnictwami w jego dramacie wzorowana była na dobrze mu znanej polskiej scenerii sejmowej. Sztuka była zasadniczo pacyfistyczna, a spektakl otrzymał polityczny wydźwięk tylko dzięki łacińskiemu wierszowi, napisanemu przez Kochanowskiego i wyrecytowanemu po przedstawieniu przy akompaniamencie lutni. Król Stefan Batory, który był obecny na spektaklu, będąc Węgrem z pochodzenia, z trudem rozumiał po polsku, ale oczywiście znał doskonale łacinę. Wiersz zatytułowany *Orpheus Sarmaticus* wylicza listę wrogów, którzy zagrażają krajowi, i kończy się wezwaniem do broni.

Źródło: Czesław Miłosz, *Historia literatury polskiej do roku 1939*, Kraków 1993, s. 89–97. Tekst skrócony i zmodyfikowany.

> **demagogia**
>
> (gr. *demos* – lud, *agogos* – wiodący, prowadzący) sposób wpływania na opinię publiczną, sprowadzający się do efektownych, ale zazwyczaj nierealnych obietnic czynionych dla osiągnięcia własnych celów

hipoteza

założenie oparte na prawdopodobieństwie, wymagające sprawdzenia

kanon

wzór, zasada, reguła

konsens/konsensus

(łac. *consensus* – zgoda) zgoda, porozumienie; termin najczęściej używany w kontekście różnicy zdań i poglądów, oznaczający sytuację, w której opozycyjne względem siebie strony docierają do płaszczyzny wspólnych przekonań, a przynajmniej wzajemnych ustępstw na rzecz jakiejś zasady gwarantującej pokojowe współdziałanie

pacyfistyczny

pokojowy, potępiający działania wojenne

prototyp

pierwowzór czegoś

Pokaż ćwiczenia:

Ćwiczenie 1

Wymień okoliczności wystawienia *Odprawy posłów greckich.*

Ćwiczenie 2

Określ, w jakiej fazie swojego życia i twórczości napisał Jan Kochanowski *Odprawę posłów greckich*.

Ćwiczenie 3

Sięgnij do tekstu *Odprawy posłów greckich* lub na podstawie akapitu 2 i 3 uzupełnij poniższą tabelę, określając składniki świata przedstawionego.

Ćwiczenie 4

Wypisz cechy *Odprawy posłów greckich* jako dramatu renesansowego.

Ćwiczenie 5

Ćwiczenie 6

Znajdź w tekście Miłosza dwa argumenty uzasadniające tezę, że *Odprawa posłów greckich* nie jest tragedią namiętności (akapit 2).

Ćwiczenie 7

Ćwiczenie 8

Praca domowa

Odwołując się do całego tekstu, uzasadnij, dlaczego belgijski polonista prof. Backvis nazwał *Odprawę posłów greckich* „prototypem przyszłego polskiego dramatu”?

Dla nauczyciela

Autor: Anna Grabarczyk

Przedmiot: Język polski

Temat: *„Odprawa posłów greckich”* Jana Kochanowskiego jako prototyp polskiego dramatu

Grupa docelowa:

Szkoła ponadpodstawowa, liceum ogólnokształcące, technikum, zakres podstawowy

Podstawa programowa:

Zakres podstawowy

Treści nauczania – wymagania szczegółowe

I. Kształcenie literackie i kulturowe.

1. Czytanie utworów literackich. Uczeń:

1) rozumie podstawy periodyzacji literatury, sytuuje utwory literackie w poszczególnych okresach: starożytność, średniowiecze, renesans, barok, oświecenie, romantyzm, pozytywizm, Młoda Polska, dwudziestolecie międzywojenne, literatura wojny i okupacji, literatura lat 1945–1989 krajowa i emigracyjna, literatura po 1989 r.;

3) rozróżnia gatunki epickie, liryczne, dramatyczne i synkretyczne, w tym: gatunki poznane w szkole podstawowej oraz epos, odę, tragedię antyczną, psalm, kronikę, satyrę, sielankę, balladę, dramat romantyczny, powieść poetycką, a także odmiany powieści i dramatu, wymienia ich podstawowe cechy gatunkowe;

2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń:

1) przetwarza i hierarchizuje informacje z tekstów, np. publicystycznych, popularnonaukowych, naukowych;

II. Kształcenie językowe.

4. Ortografia i interpunkcja. Uczeń:

1) stosuje zasady ortografii i interpunkcji, w tym szczególnie: pisowni wielką i małą literą, pisowni łącznej i rozłącznej partykuły nie oraz partykuły -bym, -byś, -by z różnymi częściami mowy; pisowni zakończeń -ji, -ii, -i ; zapisu przedrostków roz-, bez-, wes-, wz-, ws-; pisowni przyimków złożonych; pisowni nosówek (a, ę) oraz połączeń om, on, em, en ; pisowni skrótów i skrótowców;

III. Tworzenie wypowiedzi.

1. Elementy retoryki. Uczeń:

1) formułuje tezy i argumenty w wypowiedzi ustnej i pisemnej przy użyciu odpowiednich konstrukcji składniowych;

2. Mówienie i pisanie. Uczeń:

6) tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: wypowiedź o charakterze argumentacyjnym, referat, szkic interpretacyjny, szkic krytyczny, definicja, hasło encyklopedyczne, notatka syntetyzująca;

11) stosuje zasady poprawności językowej i stylistycznej w tworzeniu własnego tekstu; potrafi weryfikować własne decyzje poprawnościowe;

IV. Samokształcenie.

2. porządkuje informacje w problemowe całości poprzez ich wartościowanie; syntetyzuje poznawane treści wokół problemu, tematu, zagadnienia oraz wykorzystuje je w swoich wypowiedziach;

6. wybiera z tekstu odpowiednie cytaty i stosuje je w wypowiedzi;

Lektura obowiązkowa

11) Jan Kochanowski, wybrane pieśni, w tym: Pieśń IX ks. I, Pieśń V ks. II; psalmy, w tym Psalm 13, Psalm 47; tren IX, X, XI, XIX; Odprawa posłów greckich;

Kształtowane kompetencje kluczowe:

- kompetencje w zakresie wielojęzyczności;
- kompetencje cyfrowe;
- kompetencje osobiste, społeczne i w zakresie umiejętności uczenia się;
- kompetencje obywatelskie;
- kompetencje w zakresie świadomości i ekspresji kulturalnej;
- kompetencje w zakresie rozumienia i tworzenia informacji.

Cele operacyjne. Uczeń:

- wskaże cechy *Odprawy posłów greckich* Jana Kochanowskiego jako dramatu renesansowego;
- na podstawie eseju Czesława Miłosza, przeanalizuje genezę *Odprawy posłów greckich*;
- zastanowi się nad kontekstem społeczno-historycznym rozwoju polskiego dramatu renesansowego.

Strategie nauczania:

- konstruktywizm;
- konektywizm.

Metody i techniki nauczania:

- ćwiczeń przedmiotowych;
- z użyciem komputera;
- metoda 635;

- metoda kosza i walizki.

Formy pracy:

- praca indywidualna;
- praca w parach;
- praca w grupach;
- praca całego zespołu klasowego.

Środki dydaktyczne:

- komputery z głośnikami, słuchawkami i dostępem do internetu;
- zasoby multimedialne zawarte w e-materiale;
- tablica interaktywna/tablica, pisak/kreda.

Przebieg lekcji

Przed lekcją:

1. Nauczyciel prosi o przeczytanie utworu Jana Kochanowskiego *Odprawa posłów greckich* oraz przyniesienie lektury na zajęcia.

Faza wprowadzająca:

1. Wyświetlenie na tablicy treści zawartych w sekcji „Wprowadzenie". Przybliżenie przez nauczyciela tematu i celów lekcji. Określenie wiążących dla uczniów kryteriów sukcesu.

Faza realizacyjna:

1. Uczniowie odczytują informacje z sekcji „Przeczytaj", później słuchają audiobooka i pracując w parach, wykonują polecenia towarzyszące nagraniu. Następnie porównują swoje odpowiedzi, a nauczyciel weryfikuje ich poprawność.

2. Prowadzący poleca, by uczniowie podzielili się na 6-osobowe grupy. Zapowiada, że będą pracowali metodą 635. Ich zadaniem będzie wykonanie polecenia: *Odprawa posłów greckich* nie jest tragedią namiętności. Każda grupa przez 5 minut zapisuje na arkuszu papieru swoje propozycje argumentów. Następnie podaje arkusz sąsiedniej grupie, której zadaniem jest dopisanie innych pomysłów. Na zakończenie nauczyciel dokonuje oceny pracy wylosowanej grupy. Prosi o samoocenę uczniów dotyczącą współpracy w zespole oraz wykonanego zadania. Dokonuje oceny pracy wybranych uczniów.
3. Nauczyciel przechodzi do sekcji „Sprawdź się". Dzieli uczniów na 3 grupy (lub więcej, w zależności od czasu, który pozostał na pracę z ćwiczeniami). Przydziela uczniom zadania i wyznacza czas na ich realizację. Po zakończeniu pracy weryfikuje poprawność odpowiedzi.

Faza podsumowująca:

1. Wybrany uczeń podsumowuje zajęcia, zwracając uwagę na nabyte umiejętności.
2. Nauczyciel przeprowadza podsumowanie metodą kosza i walizki. Rozdaje uczniom kartki w dwóch kolorach (np. zielony i żółty). Na zielonych kartkach uczniowie zapisują informacje i umiejętności, które uznali podczas lekcji za cenne, przydatne. Na żółtych – zbędne. Nauczyciel odczytuje refleksje uczniów.

Praca domowa:

1. Odwołując się do całego tekstu, uzasadnij, dlaczego belgijski polonista prof.Backvis nazwał *Odprawę posłów greckich* „prototypem przyszłego polskiego dramatu"

Materiały pomocnicze:

- Zofia Szmydtowa, *Odprawa posłów greckich. Studium morfologiczne,* „Pamiętnik Literacki" 1947, t. 37.
- Janusz Pelc, *Jan Kochanowski,* Warszawa 1987.

Wskazówki metodyczne

- Nauczyciel może wykorzystać medium w sekcji „Audiobook” do podsumowania lekcji.